

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic

Volume 11/19 Fall 2016, p. 9-18

DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11231>

ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 02.11.2016

✓ Accepted/Kabul: 14.12.2016

✍ Referees/Hakemler: Prof. Dr. Mehmet Dursun ERDEM – Yrd. Doç. Dr. Ömer Tuğrul KARA

This article was checked by iThenticate.

ARAPLARA TÜRKÇE ÖĞRETİMİNDE KARŞILAŞILAN SORUNLAR: ÜRDÜN ÖRNEĞİ*

Ahmet AKKAYA** - Mesut GÜN***

ÖZET

Türkçenin öğretildiği / öğrenildiği merkezlerde birtakım öğretme / öğrenme sorunları bulunmaktadır. Bu çalışmanın amacı Ürdün'de Yunus Emre Enstitüsü aracılığıyla Türkçe öğrenenlerde var olan sorunları, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin görüşlerinden hareketle belirlemektir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde yaşanan sorunlarla ilgili birçok çalışma yapılmıştır. Bu çalışmanın özgünlüğü ise ana dili aynı olanların (Arapça) Türkçe öğrenmekte karşılaştıkları sorunları belirlemektir. Bu araştırma, nitel bir araştırma olup araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Verilerin toplanması ve analizi, Ürdün'de Yunus Emre Enstitüsünde B1 seviyesinde Türkçe öğrenenlere "Türkçeyi öğrenirken ne tür öğrenme güçlükleri çektiniz?" açık uçlu sorusuyla yaş, cinsiyet, meslek gibi soruların yer aldığı görüşme formu yöneltilerek öğrencilerin gönüllülük esasına göre bu forma cevap vermeleri sağlanarak gerçekleştirilmiştir. Çalışma sonunda, öğrencilerin birçok konuda sorun yaşadığı belirlenmiştir. Bu soruların en dikkat çekici olanlarını alfabe farklılığı, sesletim ya da konuşma becerilerinde karşılaşılan sorunlar şeklinde sıralamak mümkündür. Bunun yanı sıra öğrencilerin dil bilgisinden kaynaklanan birçok sorun yaşadıkları, bazı dil bilgisi kurallarını kavramada zorlandıkları görülmüştür. Bu sorunların çözümüne yönelik olarak öğrencilerin dinleme ve konuşma gibi sese dayalı becerilerinin geliştirilmesi ve öğretmenlerin Arap kültürünü ve öğrenci merkezli etkinlik çalışmalarına ağırlık vermeleri önerilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Araplara Türkçe öğretimi, dil becerileri, sorun.

* Bu çalışma 19-21 Haziran 2014 tarihlerinde Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesinde düzenlenen 7. Uluslararası Türkçenin Eğitimi ve Öğretimi Kurultayında sunulan sözlü bildirin genişletilmesiyle oluşturulmuştur.

** Doç. Dr. Adıyaman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: ahmet23akkaya@gmail.com

*** Yrd. Doç. Dr. Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: mesutgun07@gmail.com

COMMON PROBLEMS IN TEACHING TURKISH TO ARABS: JORDAN SAMPLE

ABSTRACT

There exist some issues related to the teaching and learning of Turkish in the Turkish language centers. The aim of this study is to identify the problems with learning Turkish at YunusEmre Institute in Jordan in the light of the perceptions of those learning Turkish as a foreign language. Many studies have been conducted on the problems in teaching Turkish as a foreign language. The originality of this work is to identify the problems faced by those who have the same native language (Arabic). This study involves qualitative research and content analysis is used in the analysis of data obtained in the research. Collection and analysis of data was based on the following question asked to the learners at level B1 in YunusEmre Institute in Jordan : “What kind of learning difficulties have you had while learning Turkish?” and an interview form which the participants completed on age, gender and profession on a voluntarily basis. At the end of this study, it was determined that students have problems in many aspects. . It is possible to rank the most significant problems such as the alphabet difference, problems encountered in pronunciation or speaking skills. In addition, it is observed that students face many problems stemming from grammar and as a result they have difficulty in understanding grammar rules. It is suggested that students develop their audio-based skills like listening and speaking and instructors focus on Arabic culture and student-centred activities.

STRUCTURED ABSTRACT

INTRODUCTION

Language is the basic tool for people to express their feelings, thoughts and dreams. In addition to this, besides being a basic tool, it is understood that language has lots of functions such as being a culture conveyer, in relationship with other cultures, making its values present and transmit other nations. The first samples of teaching Turkish as a foreign language can be seen in teaching Turkish to Arabs textbooks. Thus, teaching Turkish to Arabs dates back to old times. DivanÜLügat-it-Türk which was the first masterpiece in this field stands out being the first masterpiece about teaching Turkish to foreigners (Barın, 2010: 122).

Since KaşgarlıMahmut, teaching Turkish to Arabs has continued despite some cutbacks. YunusEmre Institute is one of the most important institutions in this regard. At the same time, many researchers have stated that there have been many problems about teaching Turkish both in Teaching Turkish Centers (TÖMER*) and educational institutions at YunusEmre Institutions.

Studies on the problems encountered in teaching Turkish to foreigners show that many deficiencies have been detected such as

Turkish Studies

program, learners' requirements, suitability to the level of students, instructors' qualifications, word selection, method and material incompleteness. Besides this, it has been determined that there is not much work on the problems encountered in teaching Turkish to Arabs whose history dates back to old times. The most important feature of this research is that it deals with such problems encountered in teaching Turkish to Arabs as especially basic language skills, grammar and learning words.

The Aim of this Study

The aim of this study is to determine the problems encountered in learning Turkish as a foreign language by the students whose mother language is Arabic and who learn Turkish at B1 level via YunusEmre Institution in Jordan with reference to student views.

Method

This study is a qualitative research and content analysis has been used in analyzing the data obtained in the research. Content analysis refers to a systematic, repeatable technique in which certain words of a text are summarized by smaller categories with certain rules-based coding (Büyüköztürk, 2009: 269).

Participants

The participants of this study are 21 Arabs learning Turkish at B1 level at YunusEmre Institute in Jordan in 2013-2014 academic years.

Findings

When the findings are analyzed, it is seen that the students learning Turkish at B1 level in Jordan have difficulty in basic language skills respectively speaking (18 expression), listening (12 expression), writing (4 expression), and reading (2 expression). With reference to this data, most of those learning Turkish have difficulty in speaking. As well as this situation can be explained by larynx, it can also stem from the fact that Turkish is spoken so fast as in the statement of Arabs learning Turkish.

It seems that many Turkish learners who have difficulty in speaking also have problems in listening. This may be due to the fact that there is "sound" on the basis of speech and listening. As especially the sound system of Arabic is so different from Turkish sound system, those who have difficulty in speaking also have problems in listening. The fact that Turkish stress system is at or near the end of the language structure and the stress of Arabic in the middle of language structure can be seen the most important speaking problem.

Turkish learners have stated that they have difficulty in writing because of the differences in the alphabet in general and some reasons stemming from textbooks, teachers and words in particular. The difference of the alphabet is seen as an obstacle by Arabs learning Turkish for speed reading. The fact that 2 of 4 Turkish learners who have problems in writing also have problems in speaking is based on the alphabet differences.

Turkish Studies

Conclusion and Discussion

When the history of teaching Turkish to foreigners is analyzed, it can be said that the first examples of teaching Turkish to foreigners is to teaching Turkish to Arabs. Many problems have been faced in teaching Turkish to Arabs. The aim of this study is to determine the problems with the views of Arabs. It is seen that most of the participants of this study have some problems in skills based on sound, speaking (18 expressions) and listening (12 expressions).

Turkish learners have also stated that they have some problems in skills based on letters [writing (4 expressions) and reading (2 expressions)] and in the field of grammar (3 expressions). This matter can be explained with larynx and it may be due to the fact that Turkish is spoken so fast as in the expressions of Arabs learning Turkish. These data emphasize that skills based on sound in teaching Turkish to Arabs should be given much importance.

In this study, CandaşKarababa (2009) has determined that the problems faced by Turkish learners are the problems related to pronunciation, morphology, sentence construction and meaning. This determination is similar to the data of this study.

Akkaya (2013) has analyzed the perceptions of Syrian refugees in Turkey on Turkish language via metaphors in his study. It is resulted that %96,2 of 52 Syrian refugees have positive and %3,8 have negative perception.

Much focusing on activities about such skills as speaking and listening based on sound can make teaching Turkish to Arabs more effective in order to teach Turkish more correctly, thoroughly and effectively. Furthermore, considering the problems resulting from alphabet difference, more activities on learning Turkish alphabet should be given to Arab students. By following such a way, much more efficient progress can be achieved in all language skills areas, especially speaking and writing skills of Arab students.

Keywords: Teaching Turkish to Arabs, language skills, problem.

GİRİŞ

Dil insanların duygu, düşünce ve hayallerini anlatmalarında temel araçtır. Bununla birlikte zamanla bu temel araç olma özelliği yanında dilin kültür taşıyıcısı olma, başka kültürlerle ilişkiye girme, kendine ait değerleri başka uluslara tanıtmaya ve taşıma gibi birçok işlev yüklediği anlaşılmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine ilk örnekleri Araplara Türkçe öğretimi kitaplarında görülebilir. Bu nedenle, Araplara Türkçe öğretimi çok eski zamanlara dayanmaktadır. Bu alanda yazılan ilk eser Divanü Lügat-it-Türk, aynı zamanda yabancılara Türkçe öğretimi konusunda da yazılan ilk eser olması yönüyle dikkat çekicidir (Barın, 2010: 122). Bu eserin yazarı Kaşgarlı Mahmut, eseri Araplara Türkçe öğretmek amacıyla yazdığını belirterek bu konuyla ilgili görüşünü şu ifadelerle dile getirmiştir: “Derdini dinletebilmek ve Türklerin gönlünü almak için onların dilleriyle konuşmaktan başka yol yoktur...” (Atalay, 1998: 3-4). Kaşgarlı Mahmut’un bu çalışmayı ortaya koyarken Türk bölgelerini dolaşarak boyların dillerini derlemesi ve bunları DivanüLugati’t-Türk adlı kitabında belli bir düzen içinde sıralaması bunun en açık göstergesidir. Busıralama esnasında kelimelerin okuyanlar veya Türkçeyi öğrenenlerde daha kalıcı olmasını

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/19 Fall 2016

sağlamak ve Türk yaşayışını, gelenek, göreneklerini göstermek için kitedeki madde başlarını, “seci, atalar sözü, şiir, recez, nesir gibi şeylerle süsleyerek hece harfleri sırasınca tertip etmiştir.” (Atalay, 1998: 5). Bu durum Kaşgarlı Mahmut’un bilinçli ve özenli bir tavır sergilediğini göstermesi bakımından dikkat çekicidir.

Kaşgarlı Mahmut’tan itibaren Araplara Türkçe öğretimi kesintilerle de olsa devam etmektedir. Bu bağlamda hizmet veren önemli kurumlardan birisi de Yunus Emre Enstitüsüdür. Bununla birlikte gerek Türkçe Öğretim Merkezlerinde (TÖMER) gerekse Yunus Emre Enstitüsüne bağlı eğitim kurumlarında Türkçe öğretimi konusunda çeşitli sorunlar yaşandığı birçok araştırmacı tarafından ifade edilmiştir. Candaş Karababa’ya göre (2009), bu sorunları gidermek için Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, öğrenenlerin gereksinimlerine ve düzeylerine uygun programların geliştirilmesi gerekmektedir. Özyürek’e göre (2009) günümüzde kullanılan programların Türkçe öğrenenleri aynı yapıdaymış gibi kabul ederek farklılıklar gözetmesi söz konusudur. Ünlü’ye göre (2011), yabancılara Türkçe öğretim programı, her yönden alanında uzman kişilerce hazırlanmalı; Türkçe öğretimi uzmanları, hazırlanacak programın hedef kitleye uygunluğunu belirleyebilmek için gelişim ve öğrenme uzmanlarıyla birlikte çalışmalıdır. Derman’a göre (2010) yabancı uyruklu öğrencilerin Türkiye Türkçesiyle konuşurken seslerin telaffuzu noktasında kendilerini yeterli görmemektedir. Bölükbaş’a göre (2011) Arap öğrencilerin sözcük seçimi konusundaki yanlışlarının %60,3’ü anadillerinden yaptıkları olumsuz aktarımlardan kaynaklanmaktadır.

Yabancılar Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlarla ilgili çalışmalarda program, öğrenen gereksinimleri, öğrenci seviyesine uygunluk, öğretim elemanı nitelikleri, sözcük seçimi, yöntem ve materyal eksikliği gibi birçok önemli eksikliğin belirlendiği görülmektedir. Bununla birlikte aslında geçmişte çok eskilere dayanan Araplara Türkçe öğretiminde karşılaşılan sorunlara yönelik pek çalışma olmadığı belirlenmiştir. Bu araştırmanın en önemli özelliği Araplara Türkçe öğretimi konusunda özellikle temel dil becerileriyle dil bilgisi ve sözcüklerin öğrenilmesinde karşılaşılan sorunları ele almasıdır. Çalışmanın aslında günümüzde çok ihmal edilen ve esasında tarihsel geçmişi göz önüne alındığında üzerinde birçok bilimsel çalışma yapılması ihtiyacı bulunan Araplara Türkçe öğretimi konusuna dikkat çekerek bu konuda daha bilimsel çalışma yapılmasına ve konuyla ilgili derslerin daha etkin verilmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Ürdün’de Yunus Emre Enstitüsü aracılığıyla B1 düzeyinde Türkçe öğrenen ve ana dili Arapça olan öğrencilerin Türkçenin yabancı dil olarak öğreniminde karşılaştıkları sorunları öğrenci görüşlerinden hareketle belirlemektir.

Yöntem

Nitel bir araştırma olan bu çalışmada araştırma sonunda ulaşılan verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, belirli kurallara dayalı kodlamalarla bir metnin bazı sözcüklerinin daha küçük kategorileri ile özetlendiği sistematik, yinelenebilir bir tekniktir (Büyüköztürk, 2009: 269).

Verilerin Toplanması ve Analiz

Bu araştırma, Ürdün Yunus Emre Enstitüsünde B1 düzeyinde Türkçe öğrenen 21 Arap öğrencinin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Katılımcılara “Türkçeyi öğrenme nedenleriniz nelerdir? Açıklayınız.”, “Türkçeyi öğrenirken ne tür öğrenme güçlükleri çektiniz? Açıklayınız.” açık uçlu sorularıyla cinsiyet, yaş, meslek, hangi dilleri bildiği sorularının yöneltildiği görüşme formu, öğrencilere gönüllülük esasına göre bu doldurulmuştur. “Türkçeyi öğrenirken ne tür öğrenme güçlükleri çektiniz? Açıklayınız.” açık uçlu sorunun araştırmacının amacı için uygun olup olmadığına ilişkin konuyla ilgili uzmanların görüşlerine başvurulmuştur. Uzmanlarının açık uçlu

zorluğu amaç için uygun görmes sonucunda araştırmanın içerik-kapsam geçerliği uzman görüşleriyle sağlanmıştır. 21 Türkçe öğrenenin, konuyla ilgili cevaplarından hareketle araştırmanın verileri elde edilmiştir. Araştırma verilerinin analizinde, içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Analiz sürecinde elde edilen veriler kodlanmış ve Türkçe öğrenenlerin ifadeleri bu kodlarla üst kategoriler oluşturularak belli temalar altında toplanmıştır. Bununla yanı sıra araştırma verileri, Türkçe öğrenenlerin ifadelerinden doğrudan alıntılar yoluyla desteklenerek sunulmuştur. Raporlaştırmada doğrudan alıntılar yapılırken her bir Türkçe öğrenene bir kod adı verilmiş (TÖ1: Türkçe öğrenen 1 gibi), böylelikle katılımcılar gizli tutulmuştur. Analiz süreci sonunda konuyla ilgili iki uzmandan kodlar ile Türkçe öğrenenlerin ifadelerini ayrı ayrı incelemeleri istenmiştir. İnceleme sonunda iki uzmanın büyük oranda görüş birliğinde olduğu görülmüştür.

Katılımcılar

Bu araştırmanın katılımcılarını, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında Ürdün Yunus Emre Enstitüsünde B1 seviyesinde Türkçe öğrenen 21 Arap oluşturmaktadır. Katılımcıların özellikleri ise şöyledir:

Tablo 1. Katılımcıların özellikleri

Kategori	(f)	Toplam
Cinsiyet	Kadın	15
	Erkek	6
Yaş	15-20	2
	20-25	5
	25-30	4
	30-35	4
	35-40	1
	40-45	1
	45-50	1
	50-55	1
	55-60	1
	60-65	1
	Meslek	İşletme Sahibi
Satış Elemanı		1
Fotoğrafçı		1
Öğrenci		3
Ressam		1
Ev Hanımı		2
Tercüman		1
Memur		3
Mihmendar		1
Muhasebeci		3
Avukat		1
Öğretmen		1
Mimar		2
Bildiği Diller		Arapça
	Türkçe	21
	İngilizce	20
	Fransızca	5
	İspanyolca	1
	Çince	1

Turkish Studies

Katılımcıların özellikleri incelendiğinde, kadınların erkeklerden; 20 ile 35 yaş arasındakilerin diğer yaşlardan daha fazla Türkçe öğrenmek için Türkçe kurslarına gittikleri görülmektedir. Bununla birlikte B1 düzeyinde Türkçe öğrenenlerin Türkçe bildiklerini ifade etmesi, İngilizceyi hemen hemen herkesin bilmesi ise katılımcıların diğer özellikleridir.

Bulgular

Bu başlıkta Türkçe öğrenen Arapların Türkçe öğrenirken yaşadıkları sorunlar, temalar ve frekans dağılımları ile sunulmuştur. Araştırma bulguları Türkçe öğrenenlerin görüşlerinden doğrudan alıntılar yapılarak yorumlanmaya çalışılmıştır. Tablo 2’de Arapların Türkçe öğrenirken yaşadıkları sorunlar yer almaktadır.

Tablo 2. “Türkçeyi öğrenirken ne tür öğrenme güçlükleri çektiniz? Açıklayınız.” sorusuna ilişkin Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin görüşleri

Beceriler ve Öğrenme Alanı	(f)	(%)
Konuşma	18	46,15
Dinleme	12	30,77
Yazma	4	10,26
Dil Bilgisi	3	7,70
Okuma	2	5,12
Toplam	39	100

* Türkçe öğrenenler birden fazla görüş ifade etmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde, Ürdün’de B1 düzeyinde Türkçe öğrenen öğrencilerin temel dil becerilerinden sırasıyla konuşma (18 ifade), dinleme (12 ifade), yazma (4 ifade) ve okuma (2 ifade)’yla dil bilgisi öğrenme alanında (3 ifade) güçlüğü çektiklerini ifade etmişlerdir. Bu verilere göre, Türkçe öğrenenlerin birçoğu konuşmada güçlük çekmektedir. Bu durum, hançereyle açıklanabileceği gibi Türkçe öğrenen birçok Arap’ın ifadesinde olduğu gibi Türkçenin hızlı konuşulmasından da kaynaklanabilir. Konuşma becerisiyle ilgili güçlükler şöyle ifade edilmiştir:

“Okumam, yazmam iyi ama konuşmak çok zor.” (TÖ1)

“Konuşmayı yapamıyorum. Çünkü çok hızlı.”(TÖ3)

“Pratik yapamadığım için konuşma çok zor.” (TÖ14)

“Vurgu yapamıyorum” (TÖ14)

Konuşma becerisinde öğrenme güçlüğü yaşayan birçok Türkçe öğrenenin dinleme becerisinde de sorun yaşadığı görülmektedir. Bu durum, konuşmanın ve dinlemenin temelinde “ses”in olmasından kaynaklanabilir. Özellikle Arapçanın ses sistemiyle Türkçenin ses sisteminin çok farklı olması, konuşma güçlüğü yaşayanları dinlemede de zorlamaktadır. Türkçenin vurgu sisteminin dil yapısının sonunda ya da sonuna yakın bir yerinde olması, Arapçanın ise dil yapısının ortasında olması da önemli bir konuşma sorunu olarak görülebilir. Bu güçlükler ise Türkçe öğrenen Araplara göre zamanla, yani alışmayla, sıklıkla sınıf ortamında konuşma etkinlikleri yapmakla (drama gibi) giderilebilir. Dinleme becerisiyle ilgili güçlükler ise şöyle ifade edilmiştir:

“Dinleme ve konuşma. Çünkü bence alışma gerek.” (TÖ2)

“Konuşma ve dinleme. İkisi de çok hızlı.” (TÖ5)

Turkish Studies

Türkçe öğrenenler, genelde alfabe farklılığından özelde ise ders kitaplarından, öğretmenlerden ve sözcüklerden kaynaklanan nedenlerden dolayı yazmada güçlük çektiklerini ifade etmiştir. Yazma becerisiyle ilgili güçlükler ise şöyle ifade edilmiştir:

“Kelimeleri ezberleyemiyorum. Yazamıyorum.” (TÖ10)

“Ders kitapları yazmak için iyi değil. Okumak ve yazmak çok zor.” (TÖ15)

“Alfabeye alışamadım, tam yazamıyorum.” (TÖ16)

Türkçe öğrenen Araplar tarafından Alfabe farklılığının olması; hızlı okumanın önünde bir engel olarak görülmektedir. Yazma becerisinde sorun yaşayan 4 Türkçe öğrenenin 2’sinin yazma becerisinde de sıkıntı yaşamasının altında alfabe farklılığı yatmaktadır. Çünkü yazmanın da okumanın da temelinde “harf” vardır. Okuma becerisiyle ilgili güçlükler ise şöyle ifade edilmiştir:

“Alfabeye alışamadım. Okumak çok zor.” (TÖ12)

“Ders kitapları yazmak için iyi değil. Okumak ve yazmak çok zor.” (TÖ15)

Türkçe öğrenen Araplar temel dil becerilerini destekleyen dil bilgisi öğrenme alanında da sorun yaşamaktadır. Dil bilgisi öğrenme alanıyla ilgili güçlükler şöyle ifade edilmiştir:

“Ders kitapları kural öğretmiyor.” (TÖ9)

“Çok kural var.” (TÖ19)

Sonuç, Tartışma ve Öneriler

Yabancılara Türkçe öğretimi tarihi incelendiğinde, Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin ilk örneklerinin Araplara Türkçe öğretimi olduğu söylenebilir. Araplara Türkçe öğretiminde birçok sorunla karşılaşmıştır. Bu araştırmanın amacı da bu sorunları Türkçe öğrenen Arapların görüşleriyle belirlemektir. Araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğunun sese dayalı becerilerde [konuşma (18 ifade) ve dinleme (12 ifade)] sorun yaşadıkları görülmektedir. Türkçe öğrenenler harfe dayalı becerilerde [yazma (4 ifade) ve okuma (2 ifade)] ve dil bilgisi öğrenme alanında (3 ifade) da sorun yaşadıklarını belirtmişlerdir. Bu sorun, hançereyle açıklanabileceği gibi Türkçe öğrenen birçok Arap’ın ifadesinde olduğu gibi Türkçenin hızlı konuşulmasında da kaynaklanabilir. Bu veriler, Araplara Türkçe öğretiminde sese dayalı becerilere daha fazla önem verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Türkçe öğrenen Arap öğrencilerin farklı alfabe kullanması; hızlı okumanın önünde bir engel olarak görülmektedir. Yazma becerisinde sorun yaşayan 4 Türkçe öğrenen Arap öğrencinin 2’sinin yazma becerisinde de sıkıntı yaşamasının altında alfabe farklılığı yatmaktadır. Çünkü yazmanın da okumanın da temelinde “harf” vardır. Bu durum, Er, Biçer ve Bozkırlı’nın “Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi” isimli çalışmasında “Yabancılara Türkçe öğretiminde karşılaşılan bir diğer problem alfabeden kaynaklanan sorunlardır. Bu makalelerde özellikle Kiril ve Arap alfabelerini kullananların Türkiye Türkçesi’ni öğrenmede problem yaşadıkları belirtilmektedir. Ancak yabancı bir dil öğrenirken alfabenin öğrenilmesi değil o dile ait seslerin öğrenilmesinin daha önemli olduğu unutulmamalıdır.” (2012: 64) ifadesiyle bu çalışmanın verileri arasında benzerlik görülmektedir. Bu sorunların temelinde Türkçeyi öğrenenlerin kendi dil sistemlerinin Türkçeden farklı bir yapıda olması gösterilebilir.

Alan yazın tarandığında Kara, Yiğit ve Ağırman (2016), Gün (2015), Erdem vd. (2015) gibi az sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Açık (2008: 3) çalışmasında; Türkiye Türkçesini öğrenirken temel dil becerilerinden % 40 “Yazma”, % 33 “Konuşma”, %17 “Anlama” ve % 16 “Okuma”da sorun tespit etmesi, bu araştırmanın verileriyle çelişmektedir. Bu durum, katılımcıların özellikleriyle açıklanabilir. Çünkü Açık’ın çalışmasında ana dili farklı olanların sorunları belirlenmişken bu çalışmada ana dili Arapça olanların sorunları tespit edilmiştir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/19 Fall 2016

Candaş Karababa (2009) çalışmasında, Türkçe öğrenenlerin karşılaştıkları sorunları, Türkçenin sesletimiyle ilgili sorunlar, biçimbilgisi açısından yaşanan sorunlar, tümce kuruluşu açısından yaşanan sorunlar, anlam bilgisine ilişkin sorunlar olarak tespit etmiştir. Bu tespitler, bu araştırmanın verileriyle benzerlik göstermektedir.

Akkaya (2013) çalışmasında Türkiye'deki Suriyeli mültecilerin Türkçeye ilişkin algılarını metaforlar aracılığıyla incelemiştir. Araştırmaya katılan 52 Suriyeli mültecilerden % 96,2'sinin anne, araba, Arapça, babam, bilgisayar, cennet, deniz, ev, gelin, güneş, hava, havuz, hayat, ışık, İngilizce, insan, kardeş, kuş, market, mektep, müzik, Nancy Ajram, nefes, öğretmen, satranç, sevgi, su, süt, şiir, televizyon, tren, Türk, Türkiye ve yemek metaforlarıyla olumlu; % 3,8'inin ise bebek ve kural metaforlarıyla olumsuz bir algıya sahip oldukları sonucuna ulaşmıştır. Bu çalışma sonuçlarına göre Suriyeli mültecilerin büyük bir çoğunluğu Türkçe ile ilgili olumlu düşüncelere sahiptir. Bu nedenle de Araplara Türkçe öğretiminde, öğretim elemanlarının bu olumlu düşüncelerden hareket etmesinde yarar bulunmaktadır.

Türkçe öğrenen Araplara Türkçenin doğru, güzel ve etkili bir şekilde öğretilmesi için bu araştırmada tespit edilen sese dayalı becerilerin (konuşma, dinleme) etkinliklerine derslerde daha fazla ağırlık verilmesi Araplara Türkçe öğretimini daha verimli kılabilir. Ayrıca alfabe farklılığından kaynaklanan sorunlar dikkate alınarak Arap öğrencilerin Türk alfabesini öğrenme çalışmalarına daha fazla yer verilebilir. Böyle bir yol izlenmesiyle Arap öğrencilerin konuşma ve yazma becerileri başta olmak üzere bütün dil beceri alanlarında daha etkili ilerlemeleri sağlanabilir.

KAYNAKÇA

- Açık, F. (2008). Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretilirken Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Uluslararası Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Sempozyumu*, 1-11. <http://turkoloji.cu.edu.tr/YENI%20TURK%20DILI/fatma_acik_yabancilara_turkce_ogretimi.pdf> Erişim tarihi: 14.09.2014
- Akkaya, A. (2013). Suriyeli Mültecilerin Türkçe Algıları, *EKEV Akademi Dergisi*, 56, 179-190.
- Arslan, M. (2012). Tarihi Süreçte Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi-Öğrenimi Çalışmaları, *KSÜ Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (2), 167-188.
- Atalay, B. (1998). *DivânüLûgati't-Türk*, C. 1, Ankara: Türk Dil Kurumu.
- Barın, E. (2010). Yabancılara Türkçe Öğretimi Amacıyla Yazılan "Ecnebilere Mahsus" Elifba Kitabı Üzerine, *TÜBAR*, XXVII, 121-136.
- Baskın, S. (2012). Türklerin Araplarla İlk Münasebetlerive Osmanlı Dönemine Kadar Türkçenin Araplara Öğretimi. *ODÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3 (5), Haziran, 45-53.
- Bölükbaş, F. (2011). Arap Öğrencilerin Türkçe Yazılı Anlatım Becerilerinin Değerlendirilmesi, *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 6(3), 1357-1367.
- Büyüköztürk, Ş. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Caferoğlu, A. (1931). *AbûHayyanKitâb al-İdrâk li-lisân al-Atrâk*, İstanbul: Evkaf Matbaası.
- Candaş Karababa, Z. C. (2009). Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretimi ve Karşılaşılan Sorunlar, *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*. 42 (2). 265-277.

- Derman, S. (2010). Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkiye Türkçesi Öğreniminde Karşılaştıkları Sorunlar, *Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*, 29, 227-247.
- Doğan, C. (2008). Ortadoğu’da Türkçe Öğretim Kitaplarının Tarihsel Gelişimi ve Günümüzdeki Durumu, *Alatoo Academic Studies*, 1, 31.
- Er, O., Biçer, N. ve Bozkırlı, K. Ç. (2012). Yabancılara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunların İlgili Alan Yazını Işığında Değerlendirilmesi, *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, 1 (2), 51-69.
- Erdem, M. D., Şengül, M., Gün, M. ve Büyükaşlan A. (2015). Tekerleme Alıştırmalarına Dayalı Etkinliklerin Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Suriyeli Araçların Konuşma Becerilerine Etkisi, *Route Educational and Social Science Journal*, Sayı: 2, Sayfalar:1-11.
- Kara, Ö. T., Yiğit, A. ve Ağırman F. (2016). Çukurova Üniversitesi Türkçe Öğretmenliği Bölümünde Okuyan Öğrencilerin Suriyeli Mülteci Kavramına İlişkin Algılarının İncelenmesi, Eğitimde Kuram ve Uygulama, *Journal of Theory and Practice in Education*, 12 (4), 945-961
- Gün, M. (2015). The Opinions of the Instructors about the Listening Skills of Syrian Students Learning Turkish, *International Journal of Social Sciences and Education*, 5, 559-569.
- Özbay, M. (2010). *Türkçe Öğretimi Yazıları*, Ankara: Öncü Kitap.
- Özyürek, R. (2009). Türk Devlet ve Topuluklarından Türkiye Üniversitelerine Gelen Türk Soylu Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenimlerinde Karşılaştıkları Sorunlar, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*, 4(3), 1819-1862.
- Ünlü, H. (2011). Türkiye’de ve Dünyada Türkçenin Yabancılara Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri, *Gazi Üniversitesi Türkçe Araştırmaları Akademik Öğrenci Dergisi*, 1(1), 108-116.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

- Akkaya, A. & Gün, M. (2016). “Araplara Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar: Ürdün Örneği / Common Problems in Teaching Turkish to Arabs: Jordan Sample”, *TURKISH STUDIES - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* -, ISSN: 1308-2140, Volume 11/19 Fall 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.11231>, p. 9-18.